

Аналітичний звіт

**Опитування студентів щодо мови викладання та загальної задоволеності
якістю навчання. Результати перевірок навчальних занять**

СМЯ АЗ 06.08 – 01 – 2018

*Обробка статистичних даних та підготовка
матеріалів – фахівці відділу аналітики та
управління інформацією Світлана Деркач,
Алла Яцків*

*Обробка статистичних даних та формування
висновків – начальник відділу аналітики та
управління інформацією Андрій Гізун*

Відділом моніторингу якості вищої освіти було проведено опитування стосовно загальної задоволеності студентів якістю викладання в Національному авіаційному університеті та мови, на якій викладаються дисципліни.

Основна мета – отримати інформацію щодо мови викладання навчальних дисциплін, оцінити рівень виконання ЗУ «Про освіту» та «Про вищу освіту» в аспекті мовної статті, отримати інтегральні оцінки задоволеності якістю вищої освіти здобувачами.

Опитування було здійснене за допомогою гул-форми і включало наступні питання:

- 1) *Виберіть свій інститут*
- 2) *Який Ви курс?*
- 3) *Чи задовольняє Вас якість подання інформації викладачами Вашого інституту під час пари? Якщо ні, то чому?*
- 4) *Мова викладання предметів у Вашому інституті*
- 5) *Яка кількість викладачів веде пари російською мовою? Вкажіть хто саме*
- 6) *Яка кількість викладачів проводить заняття українською мовою? Зазначте, хто володіє нею достатньо для розуміння предмету*
- 7) *Як, на Вашу думку, можливо змінити якість викладання в НАУ?*

Характеристика соціологічної вибірки.

Всього в опитуванні взяло участь 144 студентів всіх курсів, причому переважно більшу активність проявили студенти молодших курсів – першого, другого та третього. Однак, враховуючи загальну кількість студентів в НАУ – близько 15 000 – вибірка є неповною та не репрезентативною (норма понад 400 учасників для 100 000 і 385 учасників для 10 000), що при такому розмірі може приводити до виникнення помилок щодо різних критеріїв в 8-10 %.

Серед опитаних є студенти всіх інститутів НАУ, що говорить про те, що вибірка є рівномірною. Показники інститутів співвідносяться з кількістю студентів, що в них навчаються. Виключення становить лише аномально високий відсоток участі студентів ІКІТ в опитуванні, що пояснюється тим, що ініціаторами такого опитування в певній мірі виступають саме студенти НН ІКІТ.

Серед учасників опитування більшість навчається на молодших курсах (1-3 курс), що розподілені приблизно порівну (28, 28 і 20 %), частка задіяних в опитуванні старших курсів суттєво менша. Пояснюється апатією і відчуттям неможливості змін, яка виникає в студентів під час навчання.

Основні показники вибірки отримані на основі відповідей на питання 1 та 2.

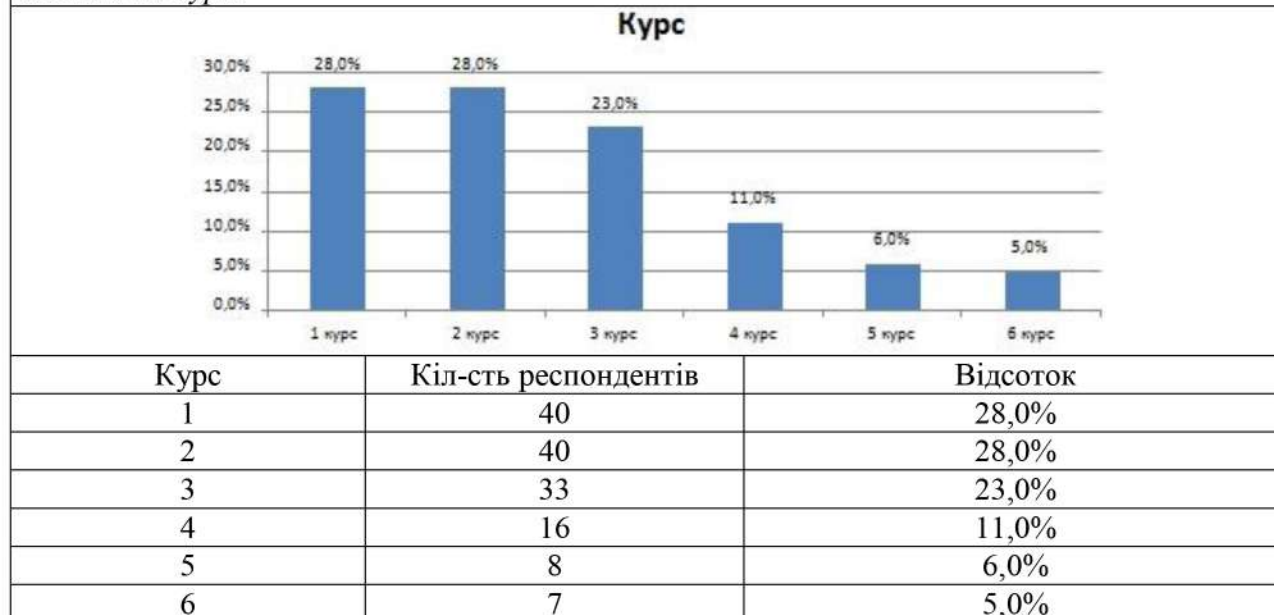
1. Виберіть свій інститут

Інститут / факультет	Кіл-сть респондентів	Відсоток
АКІ	18	12.6 %
ГМІ	11	7,7%
ІАП	6	4,2%
ІЕБ	9	6,3%
ІАЕТ	11	7,7%
ІДС	10	7,0%

ІКІТ	52	36,6%
ІМВ	8	5,6%
ІНО	1	0,7%
ФЕБА	8	5,6%
ФТТ	3	2,1%
ЮІ	4	2,8%

2. Який Ви курс?

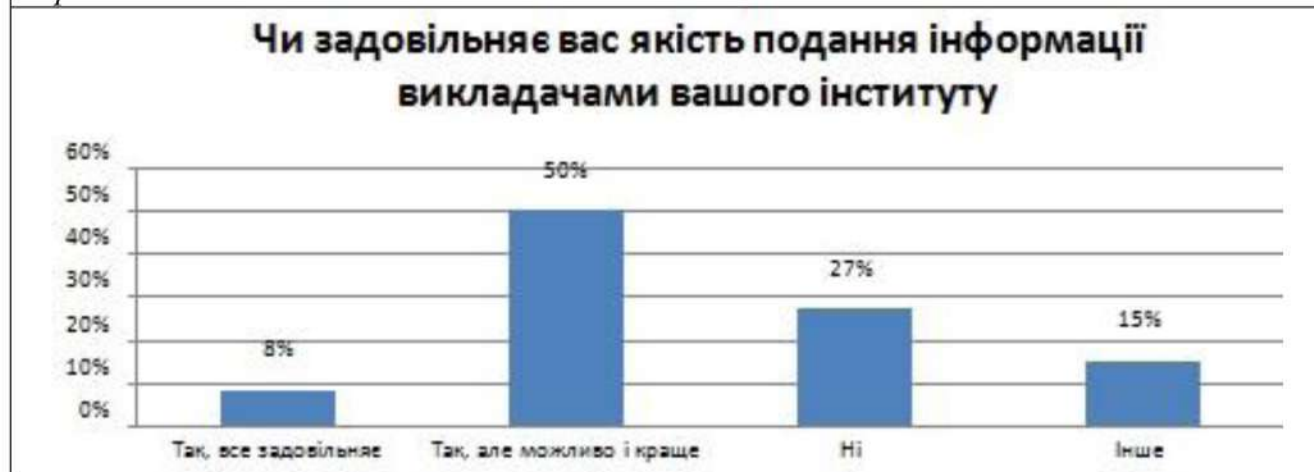

Питання 3-7 є змістовною частиною опитування і дозволяють побачити загальний рівень задоволеності студентів якістю надання освітніх послуг в Національному авіаційному університеті та отримати об'єктивну картину щодо дотримання викладачами університету мовних статей законодавства про освіту.

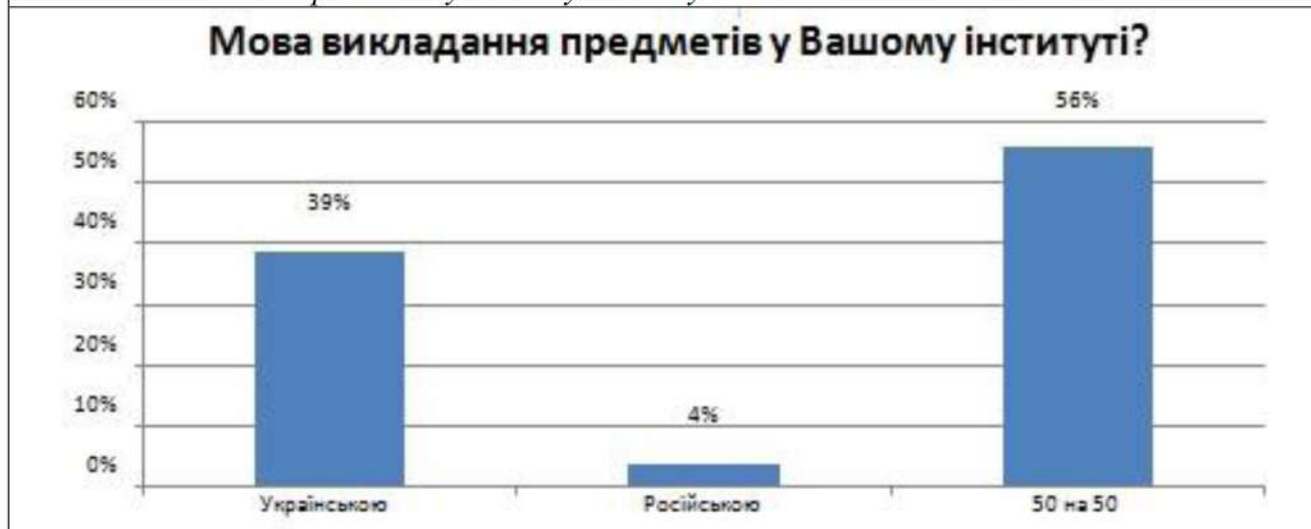
Лише 8% студентів повністю задоволені якістю навчального процесу в Університеті, 50% в цілому задоволені, проте помічають окремі недоліки, 27% - повністю незадоволені, а 15% мають суттєві зауваження з окремих аспектів якості освіти.

Згідно даних опитування лише 39% занять проводяться українською мовою, в більшості (56%) інститутів в навчальному процесі використовується і російська і українська мови і лише 4% вказали мову викладання - російська. Так, найбільша частка занять, що проводиться російською мовою спостерігається в ІКІТі (10% відповідей) і ІЕБі (8%, але занадто мала вибірка для отримання коректних висновків). Практично 100% занять ведуться українською мовою в ЮІ та ІМВ. В решті інститутів навчальний процес є, скоріше за все, двомовним.

3. Чи задовольняє Вас якість подання інформації викладачами Вашого інституту під час пари?

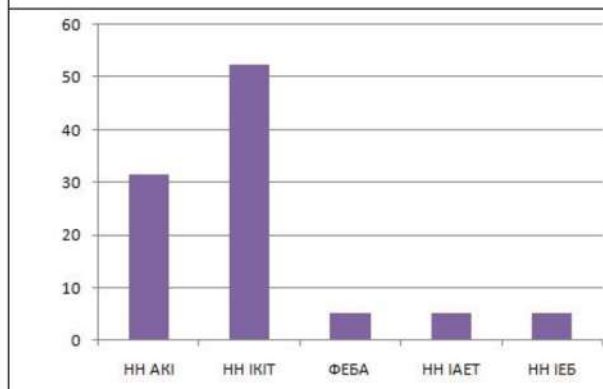

4. Мова викладання предметів у Вашому інституті

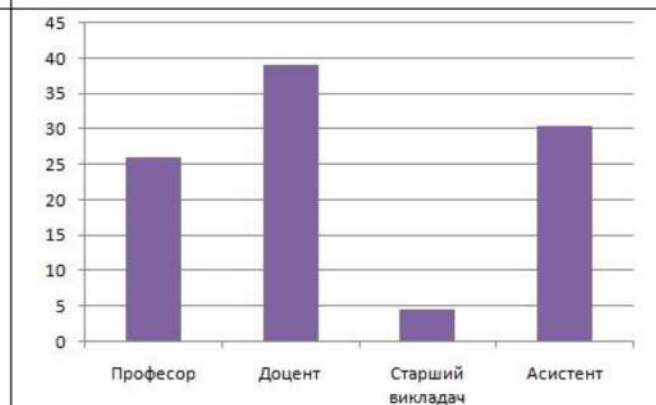

Після проведення і опублікування опитування працівниками відділу моніторингу якості вищої освіти були проведені перевірки навчальних занять. Так, за 2 тижні були здійснено 19 перевірок, серед перевірених пар були лекційні, практичні та лабораторні заняття для студентів НН ІКТ, НН ІЕБ, НН АКІ, НН ІАЕТ та ФЕБА. Під час перевірки були відвідані всі види занять та всі категорії науково-педагогічних працівників. Результати перевірки показали відмінну від опитування картину. Так, практично всі заняття проводились українською мовою, лише близько 10 % використовували іншу мову крім української для відповідей студентам.

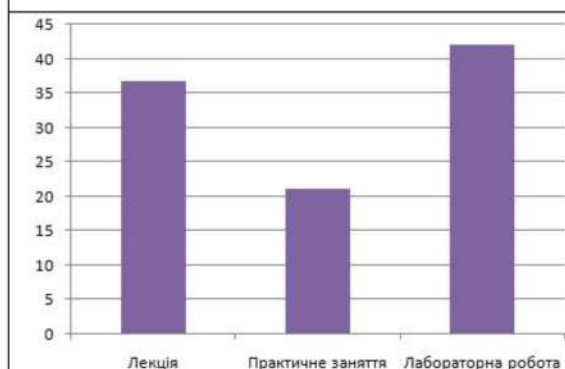
3. Частка занять інституту / факультету від загальної кількості перевірок

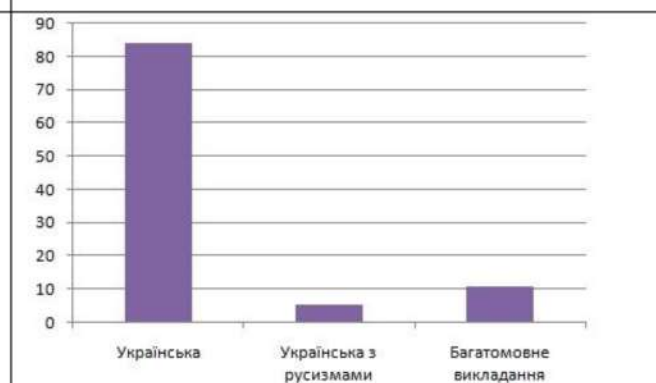
4. Розподіл посад викладачів, які перевірялись

6. Вид заняття

7. Мова викладання

Висновки та рекомендації

1. Майже половина студентів, з числа тих, які прийняли участь в опитуванні, вважають рівень якості освіти в НАУ таким, що **не відповідає їх уявленням**, зокрема щодо мови і доступності викладання, практичної підготовки, актуальності матеріалів тощо. Такий результат підтверджує необхідність проведення більш детальних опитувань щодо конкретних напрямків забезпечення якості вищої освіти.

2. Достатньо багато конкретних прізвищ викладачів, що проводять заняття російською мовою, було названо студентами ІАЕТ, ІАП, ПДС, ІКІТ та дещо менше з ГМІ та АКІ. Тобто тенденція переважання фактів проведення занять російською мовою **на технічних спеціальностях** повністю підтверджується.

Рекомендовано звернути особливу увагу під час перевірки навчальних занять в ІКІТі, ІАЕТі, ІАПі, ПДСі та АКІ. **Доручити навчальному відділу** здійснювати періодичні (не рідше 2 раз за семестр) перевірки якості проведення занять на названих інститутах.

3. Під час опитування студентами названі такі **викладачі, які порушують мовну статтю** законодавства про освіту.

Інститут	Прізвище
АКІ	Барилюк, Кравцов, Лук'янов
ГМІ	Журавльова ОМ, Крилова ТВ
ІАЕТ	Морозов, Лаванов, Вишнівський О.В., Азнакаев Е.Г., Бурцева, Пьяних, Носенко І.Г.
ІАП	Калмикова Л.М., Коротя В.В., Кузнецова І.О., Кардаш О.В., Тарнавська Т.В., Сідорова
ІЕБ	Ченбай
ПДС	Загріб'ян, Іванов Володимир Олександрович, Хорошко, Скворцов, Ворожко, Тупіцин
ІКІТ	Вишневська, Мазур Я.С., Погребецька, Малюк, Синько, Шматок О.С., Лаванов Г., Єрмачков Ю.О., Шевченко О.П., Чуба І.В., Журавель С.В., Андреев, Василенко В.А, Сірий Д.Т, Глазок, Пушкін, Малюк, Крамар, Чебанюк, Скалова, Вітковська, Оленін, Васильєва

4. Результати перевірок **не підтвердили фактів**, отриманих під час опитування. Таким чином жодних підстав впроваджувати негайно заходи адміністративної та дисциплінарної відповідальності до викладачів, названих студентами, немає. Однак варто посилити моніторинг занять зазначених викладачів.

5. Для виправлення ситуації та поліпшення якості вищої освіти в Університеті **пропонується:**

впровадити постійну процедуру перевірки якості викладання занять шляхом проведення регулярних більш спеціалізованих та вузько направлених опитувань, процедур анкетування через сайти кафедр тощо;

застосування заходів дисциплінарної та адміністративної відповідальності до викладачів, що порушують Закон України в пункті проведення занять державною мовою та якість занять яких не є належною, але лише у випадку підтвердження таких фактів;

провести зі студентами роз'яснювальну роботу щодо особливості відстоювання їх прав та свобод, зокрема в аспекті мови викладання, акцентувати увагу студентів на необхідності надання відповідних доказів щодо фактів порушення;

Університету сприяти проходженню викладачами курсів підвищення кваліфікації в сфері риторики, вивчення української мови, педагогіки;

запровадити контроль за змістовної частиною робочих програм, а не їх оформленням; здійснювати моніторинг якості викладання працівниками навчального відділу.